

Natuurtoets

Noordeinde 65 en 59
Oostzaan

DECEMBER 2021

Colofon

Tekst	Dr. A.J.M. Schenkeveld
Productie	Bureau Schenkeveld Visstraat 1, 4101 AC Culemborg 0345 – 534 245 / 06 – 283 078 31 bureauschenkeveld@gmail.com
Opdrachtgever	Kalliste Woningbouwontwikkeling BV, Nieuwegein
Contactpersoon	Diane Wigtman van Kalliste Woningbouwontwikkeling BV

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Initiatief.....	4
1.2	Ligging.....	4
1.3	Planologisch kader	4
1.4	Probleemstelling	5
2	Methode	6
3	Gebiedsbeschrijving	6
4	Flora en fauna.....	8
4.1	Flora en vegetatie	8
4.2	Vogels.....	8
4.3	Zoogdieren.....	9
4.4	Vissen, amfibieën en reptielen.....	10
4.5	Ongewervelde dieren	11
4.6	Conclusie.....	11
5	Ingreep.....	12
5.1	Initiatief.....	12
5.2	Effecten.....	12
6	Conclusie.....	15
7	Bijlagen	15

1. Inleiding

1.1 Initiatief

Kalliste Woningbouwontwikkeling bv is van plan op het bedrijventerrein Voet aan het Noordeinde 65 te Oostzaan alsmede op de kavel van de bestaande woning aan het Noordeinde 59 en het daar achter gelegen parkeerterrein 28 woningen te bouwen.

1.2 Ligging

De betreffende kavels liggen aan de noordkant van de bebouwde kom van Oostzaan op de overgang naar het buitengebied. De percelen zijn in gebruik ten behoeve van de groothandel in wild en pluimvee, een caravanstalling, een woning en een parkeeroverloop. Het plangebied is ca. 1,5 ha groot.

figuur 1: ligging plangebied aan het Noordeinde 59 en 65 te Oostzaan

1.3 Planologisch kader

Ten behoeve van de woningbouw is een partiële herziening van het bestemmingsplan Buitengebied Oostzaan 2013 nodig. Ten behoeve hiervan is door buRO, bureau voor ruimtelijke ordening en advies te Amersfoort een nieuw plan met toelichting opgesteld. Hierin is ook aandacht voor het aspect natuur. Volgens de huidige wetgeving moet elke ruimtelijke ingreep getoetst worden aan voorheen de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet en overig relevant natuurbeleid. Sedert 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Deze vervangt de Flora- en Faunawet en de Natuurbeschermingswet.

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming regelt sedert 1 januari 2017 de bescherming van waardevolle natuur. Ze vervangt de oude Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet en de Boswet. In de wet zijn artikelen opgenomen ter bescherming van soorten (hoofdstuk 3), gebieden (hoofdstuk 2) en houtopstanden (hoofdstuk 4). Bij een ruimtelijke ingreep moet voor handelingen met schadelijke gevolgen voor Natura 2000-gebieden of waarbij verbodsbepalingen worden overtreden betreffende soorten Vogelrichtlijn, soorten Habitatrichtlijn of andere nationaal beschermde planten- en diersoorten bij de provincie een ontheffing worden aangevraagd. De onderzoeksplicht rust bij de initiatiefnemer. Het is de gewoonte om voorafgaand aan een uitgebreide beoordeling te onderzoeken of er met betrekking tot het initiatief überhaupt broed- en wintervogels, andere planten-, diersoorten en habitattypen, waarvoor de nieuwe wet is bedoeld in het geding zijn. Dit verslag is de weergave van een dergelijk verkennend onderzoek ook wel quick scan of voortoets genoemd. Een dergelijke voortoets wordt ook uitgevoerd voor projecten, die buiten de eigenlijke begrenzing van een Natura 2000-gebied liggen, maar wier effecten zich mogelijk wel doen gelden op de verderop gelegen natuurwaarden ('externe werking').

EHS of NNN

Inmiddels is de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur van Nederland (EHS) zo goed als afgerond. Na de herijking in 2011 en de naamsverandering in 2014 in Natuurnetwerk Nederland (NNN) ligt het in de bedoeling alle begrensde kavels voor 2027 te verwerven en in te richten en te beheren als beschermd natuurgebied. De verwerving gebeurt voorsnag op vrijwillige basis. Voor gebieden in de EHS geldt het nee, tenzij...principe. Ingrepen hierin kunnen alleen doorgang vinden, als er geen alternatieven zijn en het initiatief van groot openbaar belang is. Het nee, tenzij-beleid is een getrapte benadering. De basis voor deze stappenbenadering is een goede beschrijving van

de in het gebied voorkomende wezenlijke kenmerken en waarden. Uit onderzoek moet vervolgens blijken of deze wezenlijke waarden en kenmerken significante schade ondervinden door de ingreep.

Het perceel is wel onderdeel van zogenaamd weidevogelleefgebied, maar geen onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) of Natura 2000, het Europees netwerk van natuurgebieden (zie figuur 2). Wel ligt het NNN en het Natura 2000-gebied IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske op minder dan 100 m ten westen van het plangebied. De ingreep zal daarom kort getoetst worden aan de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied, omdat in de Europese richtlijnen ook de negatieve invloed van de zogenaamde externe werking van een project expliciet wordt genoemd.

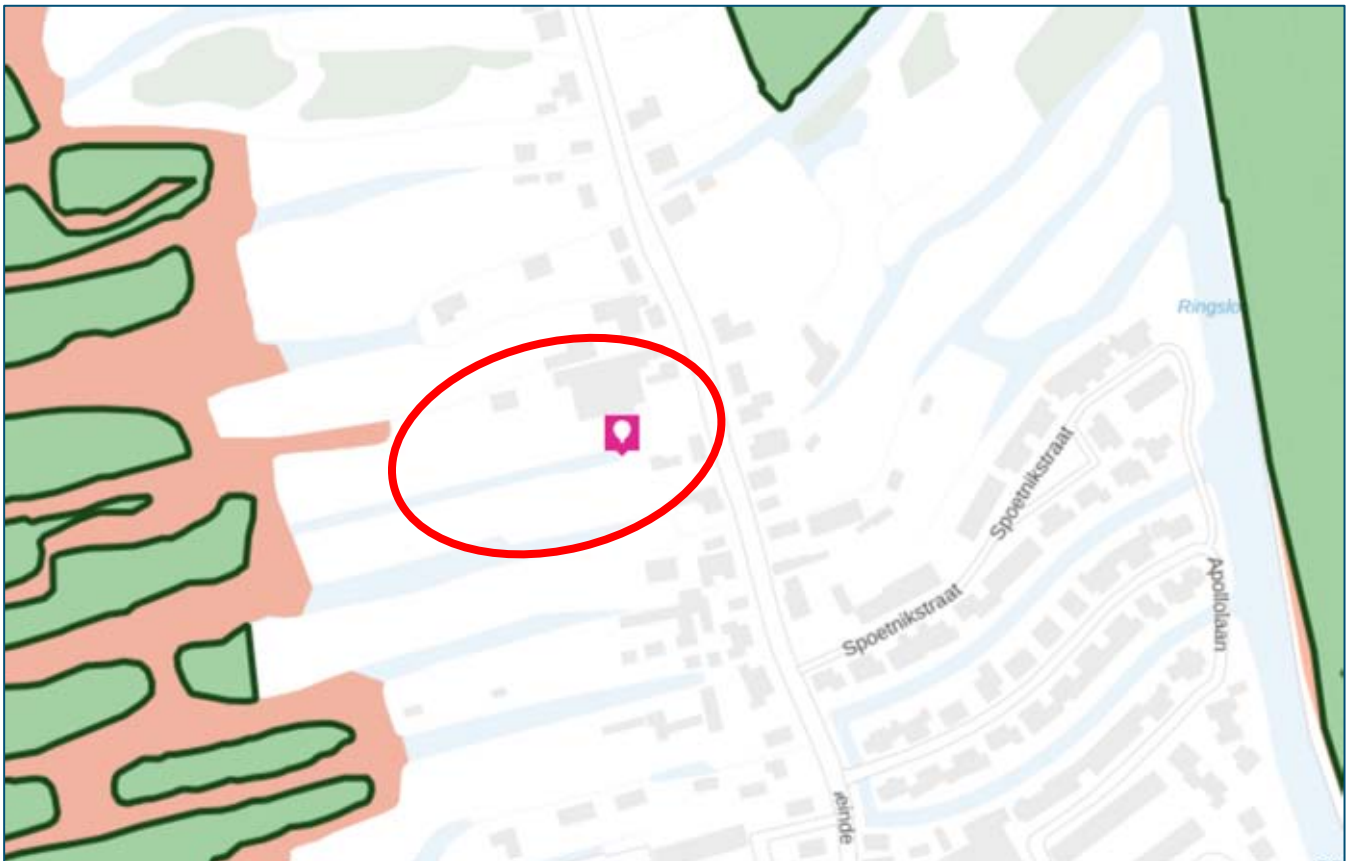
1.4 Probleemstelling

In deze notitie wordt onderzocht in hoeverre de sloop en nieuwbouw in strijd zijn met de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming en of er diensgevolge ontheffing van de verbodsbepalingen of een Vvgb (volgens de WABO) voor de omgevingsvergunning (handelingen met gevolgen voor beschermde gebieden, planten en dieren) moet worden aangevraagd.

De ingreep wordt niet alleen getoetst aan wetgeving op het gebied van soortbescherming (artikel 3.1-3.41), maar ook aan die op het gebied van gebiedsbescherming (artikelen 2.1-2.11). Dit betekent dat de effecten van de nieuwbouw en het andere gebruik op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske worden beoordeeld.

Toetsing aan de Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 is ook relevant, niet omdat het plangebied in het NNN ligt, maar omdat het plangebied in 'Bijzonder provinciaal landschap' ligt. Een ruimtelijke ontwikkeling in een dergelijk gebied mag geen afbreuk doen aan de kernkwaliteiten van in dit geval het Oostzaner- en IJperveld (artikel 6.46). Het In deze natuurtoets gaat het vooral om de eerdere aanwijzing van dit gebied tot weidevogelleefgebied, dus de kernkwaliteit als habitat van weidevogels. De ruimtelijke ingreep mag deze niet verminderen.

De natuurtoets is onderdeel van de toelichting bij het nieuwe bestemmingsplan.

figuur 2: situering plangebied (rood omcirkeld) in relatie Natura 2000 (roze) en het NNN (groen)

2 Methode

Op 31 mei 2017 is het terrein bezocht om de beschermde planten en dieren, die het plangebied en directe omgeving bewonen en gebruiken te inventariseren. Daarnaast is in de literatuur en via internet gezocht naar gegevens over de verspreiding van bijzondere soorten in de (wijde) omgeving.

Op 29 juni 2017 is een extra bezoek gebracht om een duidelijker beeld te krijgen van de verspreiding van Gierzwaluw en Huismus en zijn in de avond met een batdetector (Petterson D100) de vleermuisbewegingen in kaart gebracht.

Op 13 december 2017 is na toevoeging hiervan tot het plangebied de woning aan het Noordeinde 59 bezocht. Ex- en interieur van deze woning inclusief bijgebouwen zijn toen onderzocht op (potentiële) aanwezigheid van vleermuizen en broedvogels.

Om de natuurtoets te actualiseren is het gebied nog een keer op 16 december 2021 bezocht.

Verder is er bij de beoordeling van de effecten op watergebonden vleermuizen gebruik gemaakt van de gegevens van de Zoogdierverseniging, die door Anne-Jifke Haarsma eerder in het kader van de natuurtoets voor de herontwikkeling van het Meijn-terrein fase 2 zijn verzameld¹.

Tenslotte is in de literatuur, via internet en in de database van de NDFF gezocht naar gegevens over de verspreiding van bijzondere soorten in de (wijde) omgeving. Figuur 3 toont de begrenzing van het onderzochte gebied.

3 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied ligt in zogenaamd petgatengebied. De oorspronkelijke veenvlakte is vanaf de Middeleeuwen ontgonnen ten behoeve van de turfwinning. Wat resteerde zijn grillig gevormde lage percelen met zeer brede sloten. Dit sterk verland kraggenland is in gebruik als extensief weiland of bestaat uit riet- en biezenveld. Veel percelen zijn alleen per schip bereikbaar. De percelen aan de weg zijn veelal opgehoogd met divers materiaal zoals puin, huisvuil, houtkrullen en bagger uit de sloten zelf. Hierop staan de huizen met erven, tuintjes en bedrijfsgebouwen. Dit geldt ook voor beide percelen van het plangebied, die al in 1950 druk bebouwd waren (met kippenhokken).

Het maaiveld van de verharding rond het huis en de opstallen ligt op ca. -1,1 m NAP. Het polderpeil en het peil van de Ringvaart bedraagt -1,45 m NAP.

Het woonhuis aan het Noordeinde 65 bestaat uit 1 verdieping en een kap. Het buitenblad van de voorgevel bestaat uit baksteen (half-) en van de overige gevels uit hout. Het dak is met rode keramische pannen gedekt. Naast en achter het huis liggen de werkloodsen, die naar achteren steeds groter en moderner worden. De wanden hiervan zijn afwisselend van steen, hout of kunststof (jongste gebouwen). De buitenruimte aan de straatzijde bestaat uit gazon, borders met vaste planten en sierheester en knotessen. Bijna de hele noordelijke kavel is verhard. Naar achter gaat deze over van asfalt naar betonplaat naar grind. Achter het bedrijventerrein ligt een open caravanstalling (ca. 100 plaatsen). Aan de noordzijde daarvan staat een hoge cipressenhaag.

Het woonhuis aan het Noordeinde 59 bestaat eveneens uit 1 verdieping en een kap. De kap is bedekt met rode keramische pannen. De goot ligt in een trespa bak. Het buitenblad van de begane grond betreft een halfsteens muur, terwijl de kap is betimmerd. De bijgebouwen zijn eveneens zowel van steen als van hout en hebben zowel een plat dak als een kap met dakpannen. De voortuin wordt aan de voorzijde afgeschermd met een lage beukenhaag en aan de zijkant met een hoge cipressenhaag. De ruimte achter het huis is betegeld.

Achter en opzij van de woning ligt een half verharde parkeerplaats (ca. 90 plaatsen). De achterzijde van deze kavel valt buiten het plangebied en bestaat uit een recreatielandje met kort gras, enkele verspreide bomen en een vervallen kasje. In de sloten staan enkele houten bootshuren. De entree aan de weg wordt geflankeerd door 3 exemplaren Zwarte den (Ø 25 cm).

¹ Haarsma, A-J, 2015: Deelonderzoek watergebonden vleermuizen t.b.v. nieuwbouw aan plangebied Noordeinde 68 te Oostzaan; Batweter onderzoek en advies, Heemstede.

woning aan het Noordeinde 65

werkloosden achter de woning

woning aan het Noordeinde 59

bijgebouwen achter de woning

caravanstalling

recreatielandje op zuidelijke kavel

In 2021 was niet alleen het huis op nummer 65 onbewoond, maar ook de daarachter liggende bedrijfsgebouwen zijn inmiddels verlaten. Het huis op nummer 59 was nog wel bewoond. Parkeerterrein en caravanstalling waren anno 2021 vooral in gebruik als opslag van tuinmaterialen.

Verlaten caravanstalling in 2021

opslag van verhardingsmateriaal

4 Flora en fauna

4.1 Flora en vegetatie

Aan de slootkanten en in de sloten zelf is sprake van een halfnatuurlijke vegetatie: een oeverruigte gedomineerd door Riet, Kleefkruid, Grote brandnetel of Harig wildenroosje. Het betreft hier de rompgemeenschap met Koninginnekruid binnen de Klasse der natte strooiselruigten (32RG1)². Andere aangetroffen soorten zijn Bitterzoet, Gewone engelwortel, Haagwinde, Heen, Kleine en Grote lisdodde, Kleine waterreppe, Koninginnekruid, Lidrus, Melkeppe, Moerasvaren, Moerasvergeet-mij-nietje, Moeraswalstro, Moeraszegge, Oeverzegge, Rietgras, Ruw beemdgras, Watermunt, Waterzuring. Anno december 2021 waren de oevers net gemaaid.

De sloten zelf hebben een dikke modderlaag en het water is troebel, zwak brak en hypertroof. Aangetroffen plantensoorten zijn Fijn hoornblad, Groot nimfkruid, Kikkerbeet en Klein kroos.

Omdat anno 2021 het parkeerterrein minder intensief wordt gebruikt komen tussen het grind veel kort levende planten voor als Akkerdistel, Akkerkool, Akkervergeet-mij-nietje, Bezemkruiskruid, Bleekgele droogbloem, Canadese fijnstraal, Echte kamille, Herik, IJle dravik, Kantige bastaardwederik, Kompassla, Koolzaad, Kruipertje, Melganzevoet, Middelste teunisbloem, Robertskruid, Slangenkruid, Speerdistel, Stijf ijzerhard, Zachte ooievaarsbek.

Op de platte en golfplaten daken tenslotte liggen dikke mosplakken met o.a. Eikvaren, Gewoon peermos, Grijs kronkelsteeltje.

Er komen in het plangebied geen plantensoorten van de Rode lijst (2015), bijlage IV van de Habitatrictlijn of genoemd in de bijlage behorend bij artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming voor.

4.2 Vogels

Tijdens het veldbezoek d.d. 31 mei en 29 juni 2017 zijn de volgende soorten zijn gehoord of gezien: Blauwe reiger, Boerenzwaluw, Ekster, Gierzwaluw, Huismus, Houtduif, Kauw, Kleine mantelmeeuw, Knobbelzwaan, Kokmeeuw, Koolmees, Krakeend, Meerkoet, Merel, Scholekster, Soepeend, Stormmeeuw, Turkse tortel, Vink, Waterhoen, Wilde eend, Winterkoning, Witte kwikstaart, Zilvermeeuw, Zwarte kraai. Hiervan broeden Houtduif (nest in Schietwilg op recreatielandje), Krakeend (met pijltje in sloot tussen noordelijke en zuidelijke kavel), Meerkoet (met pulli in de noordelijke sloot), Merel (paar met 1 jong op zuidelijke kavel), Scholekster (met nest op noordelijke kavel en een paartje met 1 kuiken op zuidelijke kavel), Winterkoning (1 nest in kasje op zuidelijke kavel), Witte kwikstaart (nest onbekend).

Huisumus gebruikt de goot van de woning aan het Noordeinde 65 als zangpost (tsjilpende mannetjes, zie foto), maar broedt onder de pannen van de woningen aan de overkant (Noordeinde 90/92).

Verder broedt er een kolonie Gierzwaluw in de hoge schuur op de naastgelegen kavel (Noordeinde 67).

De nesten van Gierzwaluw en Huismus zijn jaarrond beschermd nest (categorie 2).

² Schaminee, J. e.a., 1995-1999: De vegetatie van Nederland, deel I-V; Opulus Press, Leiden.

2 tsjilpende mannetjes Huismus in dakgoot woonhuis

nest van Scholekster met 3 eieren op terrein caravanstalling

D.d. 16 december 2021 zijn verder nog Canadese gans, Grauwe gans, Halsbandparkiet, Houtduif, Merel, Nijlgans, Smient en Turkse tortel waargenomen.

4.3 Zoogdieren

Er zijn in het plangebied en omgeving sporen gezien van Bruine rat, Haas, Mol. Deze soorten zijn niet of nationaal beschermd (met in de provincie NH vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen).

D.d. 29 juni 2017 zijn in het plangebied enkele foeragerende exemplaren Gewone dwergvleermuis gehoord en eenmalig een voorbij vliegend exemplaar Meervleermuis.

Het Natura 2000-gebied *Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske* is belangrijk voor Meervleermuis. Deze vleermuissoort heeft een grote kraamkolonie in een flatgebouw aan de Lisweg in Oostzaan (tot 500 dieren)³. Het plangebied heeft geen speciale betekenis (als verblijfplaats, vliegrouete of essentieel foerageergebied) voor deze Habitatrichtlijnsoort (appendix 2 en 4).

figuur 3: landschapsgebruik van de kraamgroep in Oostzaan in drie schillen. De eerste schil geeft het kernvoedselgebied weer, de tweede het essentieel voedselgebied en de derde schil de hoofdzakelijke homerange⁴. Het plangebied is blauw omcirkeld.

³ Haarsma, A-J, 2011: De Meervleermuis in Nederland; Zoogdiervereeniging, Nijmegen.

⁴ Haarsma, A-J, 2015: Deelonderzoek watergebonden vleermuizen t.b.v. nieuwbouw aan plangebied Noordeinde 68 te Oostzaan; Batweter onderzoek en advies, Heemstede.

Een andere streng beschermde soort, die niet in het betreffende kilometerhok, maar wel in de wijdere omgeving is waargenomen (Oostzanerveld) is Noordse woelmuis (zie <https://waarneming.nl/waarneming/view/134716785>). De verspreiding van deze soort is geconcentreerd in het ruigere westelijk deel van het Oostzanerveld.

D.d. 31 mei 2017 zijn de woning aan het Noordeinde 65 en bedrijfsgebouwen doorzocht op aanwezigheid van vleermuizen. Er zijn toen geen sporen (keutels, veegplekken) van dit gebruik gezien. Van alle gebouwen leek alleen de afgesloten zolder van de woning geschikt als verblijfplaats. Deze ruimte is d.d. 29 juni 2017 open gemaakt en onderzocht. Hierin waren geen (sporen van) vleermuizen aanwezig.

Noordeinde 65, weggetrokken plafond zolderkamer

open gemaakte zolder met veel spinrag

In de woning aan het Noordeinde 65 zijn de afgetimmerde loze ruimte in de nok en ook de spouw onbereikbaar. Alle naden en spleten zijn nauw en dichtgekit.

Noordeinde 59, kap met afgetimmerde nok aan de buitenzijde

en aan de binnenzijde

4.4 Vissen, amfibieën en reptielen

In het plangebied zijn d.d. 31 mei 2017 met het schepnet de volgende soorten gevangen: Baars, Meerkikker, Snoek. Meerkikker is nationaal beschermd, maar met vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen in de provincie Noord-Holland.

Er zijn in waarnemingsgebied Oostzaan recente (< 3 jaar) waarnemingen van Bruine kikker, Gewone pad, Groene kikker, Kleine watersalamander⁵. Deze soorten zijn nationaal beschermd, maar met vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen in de provincie Noord-Holland.

⁵ www.waarneming.nl

In de wijdere omgeving, uurhok 115-495, zijn wel oudere (2000-2020) waarnemingen bekend van Ringslang, Rugstreeppad⁶. Deze soorten zijn onder artikel 3.5 of 3.10 beschermd. Hun aanwezigheid is hier echter onwaarschijnlijk.

De sloten van het aangrenzend Oostzanerveld zijn leefgebied van de habitatrichtlijnsoorten Bittervoorn, Kleine modderkruiper en Rivierdonderpad⁷. Deze soorten zijn onder artikel 3.5 beschermd.

4.5 Ongewervelde dieren

In de wijde omgeving van het plangebied, het waarnemingsgebied Oostzanerveld (zie www.waarneming.nl) en kilometerhok 119-495 (zie bijlage 1), komen voor zover bekend geen beschermde ongewervelde diersoorten voor. De waargenomen dagvlindersoort van de Rode lijst is Bruin blauwtje (GE).

4.6 Conclusie

Het plangebied heeft weinig natuurwaarde.

De oeverruigte en slootvegetatie hebben een enigszins spontaan karakter met minder algemeen soorten als Melkeppe (KFK 888) en Groot nimfkruid (KFK 444). Een andere minder algemene soort is Eikvaren (KFK 888) op het platte dak van het woonhuis.

Daarnaast heeft het plangebied enige betekenis als nestplek van een aantal algemene stad-, tuin- en moerasvogels zoals Houtduif, Huismus, Krakeend, Merel, Scholekster. Scholekster broedt zowel op de zuidelijke als op de noordelijke kavel. Huismus gebruikt de goot van het woonhuis als zangpost, maar heeft hier geen nesten. Deze heeft tenminste twee nesten onder de pannen van de woningen Noordeinde 90/92. Gierzwaluw heeft tenminste twee nesten onder het dak van de hoge schuur op Noordeinde 67. De nesten van Gierzwaluw en Huismus zijn jaarrond beschermd (categorie 2).

De betekenis voor vleermuizen is beperkt. Het plangebied fungeert alleen als foerageergebied van Gewone dwergvleermuis en ligt aan de rand van het kernvoedselgebied van de kraamkolonie Meervleermuis in Oostzaan (Lisweg).

In de wijdere omgeving is vooral de nabije ligging van het Natura 2000-gebied **Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske** van belang. Stikstofgevoelige habitattypen zoals Veenmosrietland (H7140B) en Vochtige heide (H4010B) liggen tamelijk nabij (< 1 km)⁸. Verder zijn de aanwezigheid van een aantal verstoringsgevoelige habitatrichtlijnsoorten als Meervleermuis, Noordse woelmuis, Bittervoorn en Rivierdonderpad in het aangrenzend Oostzanerveld van belang. Tenslotte moet vermeld dat de weidevogelkwaliteit van dit gebied uitstekend is.

Deze conclusie is overigens onder voorbehoud, omdat de laatste gegevens van de NDFF nog moeten worden verwerkt. Het uitvoerportaal van de NDFF was in december 2021 offline vanwege Apache Log4j-problemen.

⁶ <https://www.verspreidingsatlas.nl/amfibieen>

⁷ Atlas van de Natura 2000 gebieden in Laag Holland, 2015; provincie Noord-Holland, Haarlem.

⁸ Atlas van de Natura 2000 gebieden in Laag Holland, 2015; provincie Noord-Holland, Haarlem.

5 Ingreep

5.1 Initiatief

De ruimtelijke ingreep betreft de bouw van zevenentwintig nieuwe woningen en de inrichting van de buitenruimte rond de woningen. Het plangebied is ca. 1,5 ha groot. Voorafgaand aan de nieuwbouw worden de oude woonhuizen met bijgebouwen en aanpalende schuurtjes gesloopt, de overige bedrijfsgebouwen verwijderd en het terrein bouwrijp gemaakt.

figuur 4: stedenbouwkundig plan Noordeinde Oostzaan variant met 65 parkeerplaatsen

5.2 Effecten

De belangrijkste ecologische gevolgen van het initiatief hangen samen met het opruimen van de struiken en bomen (1), het verwijderen van de woningen en de overige opstallen (2), het grondverzet (3), de nieuwbouw (4), de herinrichting van de buitenruimte (5) en de verandering van het gebruik (6).

- Ad 1) Voorafgaand aan het bouwrijp maken worden de bomen, struiken en hagen opgeruimd. In de te verwijderen Zwarte dennen en de cipressenhaag bij de woning aan het Noordeinde 59 nestelen in het voorjaar vogels als Merel, Turkse tortel. De beplanting moet daarom buiten het broedseizoen van deze vogels (15 maart – 15 juli) worden weggehaald of in het broedseizoen eerst gecontroleerd worden op de aanwezigheid van nestelende vogels.
- Ad 2) Bij de sloop van de woning gaan geen jaarrond beschermde nesten van Gierzwaluw en Huismus verloren. Deze broeden bij de burens, respectievelijk Noordeinde 67 en 90/92. Er gaan ook geen verblijfplaatsen van vleermuizen verloren.
N.b. De stikstofuitstoot die gepaard gaat met de sloop is meegenomen bij de berekeningen in de aanlegfase (zie bijlage 1 en 2).
- Ad 3) Bij het grondverzet en de ophoging van het terrein worden in de broedtijd mogelijkwel nesten van Krakeend (in de oeverruigte) of Scholekster (in het grind) verstoord of vernield. Het grondverzet moet daarom buiten het broedseizoen (15 maart – 15 juli) uitgevoerd worden of er dient eerst een inspectie uitgevoerd te worden.

- Ad 4) Tijdens de bouw treedt door lawaai, bouwlampen, trilling, bewegingen verstoring van de natuur in de omgeving op. Oostzanerveld, het aangrenzende deel van het Natura 2000 gebied, is alleen aangewezen als Habitatrictlijngebied. De kwalificerende soorten en habitattypen, die gevoelig zijn voor deze storingsfactoren (13-16, zie figuur 5) zijn Bittervoorn, Kleine modderkruiper, Meervleermuis en Rivierdonderpad. De betreffende vissoorten komen niet in de directe omgeving van de bouwplek voor. De verlichting van de bouwplaats kan wel een verstorend effect hebben op de betekenis van de sloten aan de westzijde als foerageergebied en trekroute van vleermuizen, Meervleermuis in het bijzonder. Het gebruik van bouwlampen in de periode tussen 1 april en 1 november moet daarom zoveel mogelijk beperkt worden. Lampen mogen niet op het westen gericht zijn. De lichtsterkte aan de uiterste westzijde van beide kavels mag niet groter zijn dan 0,5 lux⁹. Voorgesteld wordt een werkprotocol op te stellen waarin alle beperkingen tijdens de bouwfase zijn vastgelegd. Deze is onderdeel van de omgevingsvergunning.

Storingsfactor	Verstoring door mechanische effecten																
	1	2	7	8	13	14	15	16	17	Verstoring door trilling							
Kranswierwateren	■	■	■	■	■	■	■	■	■	Verstoring door licht							
Vochtige heiden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	Verstoring door geluid							
Ruigten en zomen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	Verdroging							
Overgangs- en trilvenen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	Verontreiniging							
*Hoogveenbossen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	Versnippering							
*Noordse woelmuis	■	■	...	■	...	...	...	...	■	Oppervlakteverlies							
Bittervoorn	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Kleine modderkruiper	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Meervleermuis	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Rivierdonderpad	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Bruine Kiekendief (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Gauwe Gans (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Grutto (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Kemphaan (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Kemphaan (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Krakeend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Meerkoet (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Rietzanger (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Roerdomp (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Roerdomp (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Slobeend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Smient (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Snor (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Visdief (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Visdief (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Watersnip (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Watersnip (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■								

figuur 5: effectenindicator Natura 2000-gebied 'Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske' en activiteit 'Woningbouw'.

⁹ Haarsma, A.-J. .2010: Protocol vleermuizen en natte infrastructuur. Een voorstel Rapport 2010.1. Batweter onderzoek en advies, Heemstede.

De stikstofuitstoot die gepaard gaat met sloop en nieuwbouw is vele malen geringer dan die in de oude situatie (zie bijlage 1 en 2). De precieze getallen worden nog opgenomen, als deze berekeningen ontvangen zijn.

- Ad 5) De inrichting van de buitenruimte rond de nieuwe woningen, de aanplant van bomen en struiken in het bijzonder kan positieve ecologische gevolgen hebben. De aanleg van een groenstrook op het westelijk deel van beide kavels dempt licht en geluid. Verder is het belangrijk de buitenverlichting aan die zijde van de woonwijk te beperken door bijvoorbeeld alleen lage armaturen te plaatsen en/of de lampen naar het Oostzanerveld toe af te schermen. De precieze eisen worden eveneens vastgelegd in het werkprotocol bij de omgevingsvergunning.
- Ad 6) Het emissie van NOx en NH3 samenhangend met woongebruik is zo gering dat de stikstofdepositie op de kwetsbare delen van het Oostzanerveld beneden de grenswaarde blijft. In de oude situatie was de emissie veel hoger (zie bijlage 3). De precieze getallen worden nog aangevuld, als deze berekeningen ontvangen zijn.

De verandering van het gebruik van werken naar wonen betekent netto een vermindering van de verstoring door geluid, licht, trilling en (auto)bewegingen op het aangrenzende Natura 2000-gebied. Alleen in de avonduren is er mogelijk sprake van een toename (nog navragen over het huidige gebruik in de avonduren). Een toename van de verstoring door licht heeft mogelijk betekenis voor vleermuizen, Meervleermuis in het bijzonder (zie ook hierboven).

In het ontwerp Natura 2000 beheerplan (Noord-Holland, 2017) wordt gesteld dat kleinschalige nieuwbouw, die niet door een dijk of andere bebouwing is afgeschermd van het Natura 2000-gebied binnen een afstand van 1 km in de aanleg- en gebruiksfase visuele en akoestische effecten kan hebben.

Sommige bewoners zullen gebruik maken van de mogelijkheid met een bootje het Oostzanerveld in te gaan. De pleziervaart in het Oostzanerveld is tamelijk extensief en gebeurt bijna uitsluitend door omwonenden. Dit veroorzaakt op dit moment nauwelijks schade¹⁰. Bij de toetsing van nieuwe ontwikkelingen in het ontwerp Natura 2000 beheerplan (Noord-Holland, 2017) worden in de paragraaf 5.3.5 bij nieuwe recreatieve ontwikkelingen alleen evenementen genoemd.

Figuur 6 toont de verspreiding van de natuurtypen binnen de EHS/NNN. De direct aangrenzende vaarlanden zijn aangewezen als vochtig weidevogelgebied (N13.01). Weidevogels als Grutto, Kemphaan, Kievit, Tureluur, Watersnip zijn gevoelig voor verstoring door geluid, licht, bewegingen. Ook voor deze soorten geldt dat afscherming van de nieuwe woningen gewaarborgd moet zijn.

figuur 6: vastgestelde natuurtypen Natuurbeheerplan Noord-Holland (2017)

¹⁰ Mondelinge mededeling Juriaan Lupperts boswachter Staatsbosbeheer Zaanstreek, 2017.

6 Conclusie

De woningbouw heeft geen significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske. Het is wel belangrijk dat er mitigatiemaatregelen worden genomen om te voorkomen dat er kans bestaat op verslechtering en verstoring hiervan. Deze mitigatiemaatregelen kunnen omschreven worden in een werkprotocol als onderdeel van de omgevingsvergunning. Hiervoor wordt een Verklaring van geen bedenkingen (Vvgb) bij de regionale uitvoeringsdienst (RUD) Noord-Holland Noord aangevraagd. Er kan ook gekozen worden voor een losse vergunningaanvraag in het kader van de Wet natuurbescherming (artikel 2.7).

Ook de wezenlijke waarden en kenmerken van de aangrenzende natuurtypen onderdeel van de EHS/NNN worden niet aangetast, als er een aantal mitigatiemaatregelen worden genomen. Ook deze moeten onderdeel worden van het werkprotocol of projectplan bij de Wn-vergunningaanvraag.

Bij de sloop van de bestaande bebouwing, de nieuwbouw en het woongebruik worden geen artikelen op het gebied van soortbescherming (artikel 3.1-3.41) van de Wet natuurbescherming overtreden, mits het opruimen van de beplanting en het grondverzet buiten de broedtijd (15 maart – 15 juli) wordt uitgevoerd.

Ook deze conclusie is dus onder voorbehoud vanwege het nog niet verwerkt hebben van de laatste NDFF-gegevens en de aangepaste Aeries-berekeningen!

7 Bijlagen

1. Stikstofdepositie Nieuwbouw Noordeinde 59/65 Oostzaan
2. Noordeinde 59/65: Aeries-doorrekening aanleg_versus_oud
3. Noordeinde 59/65: Aeries-doorrekening nieuw_versus_oud

